

giné a la Granja d'Escarp (1935), *albergener* citat junt amb *bresquilla* per Bladé Desumvila, infra; a Siurana (no lluny del camí de Prades i a l'E. del poble) em diu Fc. Masclans que hi ha la *Font de l'Aubergené* (1953).

El cast. *priesco* es reduí després a *prisco*, tal com ⁵ *priessa* a *prisa*, *ariesta* a *arista*, *cabriella* a *cabrilla* ---. Amb la mateixa evolució, però amb sufix diminutiu *-illa* (-ICULA) es formà *presquilla*, forma del Baix Aragó (Casp i Puebla de Ixar, BDC xxiv, 178) que continua per una part del P. Val.: forma sens dubte mossàrab, que ens arribà quasi pertot alterada en *bresquilla* per la pronúncia aràbiga; segons GaGirona (*Vocab. Maestr.*) es diu així (si no hi ha err. tip.) al Maestrat, i *presquilles* a la PnaCast. i cap a l'Horta, una «espècie de préssec xiquet i primerenc». *Bresqui-* ¹⁵ *lla*, en tot cas, és la forma dominant en el País Val., que J. G. M. em descriu en detall (1955): «al costat de les *bresquilles*, de gust delicat, hi ha els grans *alberges* molsuts i daurats, grossos com el puny --- són tan bonics, dalt de *l'albergener* --- en algunes contrades de Catalunya, dels *alberges* en diuen *préssecs*, quan en realitat són dues coses diferents», Bladé (*Benissanet*, 132-3). *Breskiŕe*, *breskiŕeŕe*, 'préssec, presseguer' a Maella, Casac. 1923.

Entre els noms d'arbres que abunden a Carlet, hi ha ²³ «*breskiŕera*, que fa *bresquilles*; varietats de la *br.*: *preseŕe* fa *préssecs*; *paviera*, *pavies*; *melacotonera*, *melakotòns*», segons J. G. M. (1935). I jo també vaig anotar en el terme d'aquest poble, on se'n veuen més que enlloc, «*bresquilla* o *melacotó*» (1962). Sense que es- ³⁰ cassegin a d'altres, car també és reputada la *bresquilla* d'Alzira i de la capital (J. G. M., 1936); i J. Mig, a Villalonga de l'Assafor ponderava les «cireres, *bresquilles*, melons i carabasses» («El Camí», 27-1-34). Pel Nord, l'àrea del mot enclou el Matarranya (*AlcM*), ³⁵ Gandesa («préssec petit», Amades, *Excursions* II, 288) i Tortosa (id., *Misc. Folk. Arabia*, 163; *DAG*; BDC III, 89), però crec que ja no les Illes (cf. l'enumeració de la *Comèdia de la Cong.*, amb *melocotó* i *peramany*).

DERIV.: *Préciga* (cita de Micer Johan, 1466, *AlcM*). ⁴⁰ Per a *albergener*, *bresquillera* etc., veg. supra. *Presseguer* [Llull], «*preseger*: persicus, rhodacenen», OPou (*TbPu.*, 53): avui és la forma que trobo usual des del P. Val. (Marina i Ribera, supra) fins a l'extrem N. (Cardós i V. Ferrera, 1932-4) i les Illes (*Cova des* ⁴⁵ *Presseguers*, ben coneguda en el terme de Lluc, 1964). *Presseguera* ['Polygonum persicaria' S. XIV]; duplicat saví *persicària*; com a nom de l'arbre o d'aqueixa planta, o com a adjectiu aplicat a un camp, el trobem ja en el S. XI: «*ipsa terra que dicimus pressegera* advenit ⁵⁰ mihí per donacione» a. 1080 (MiretS, *BABL* VIII, 528). *Pressegada*. *Pressegat*. *Pressegueta*. *Presseguerar*. *Presseguerada*.

Persiana [«espècie de gelosia», Belv.]: «campanes --- les de dintre del campanar són a punt de solfa, ⁵⁵ y no se veuen per part de fora, per impedir-ho unes com *persianes* o travessers de fusta, en sos tres ventanals del campanar», B. de Maldà (*Excursions*, p. 145): sembla haver-se pres del fr. *persienne* id., pròpiament 'feta a Pèrsia', per més que en francès no l'hagin re- ⁶⁰

gistrat fins a 1752, cast. *persiana* [1737]; derivat de la mateixa arrel que *PERSICUS*. A la Ribera de Xúquer anomenen *persianes* una mena de comportes de sèquia.

¹ Així a la major part de la regió, des de Colunga, per Oviedo, fins a Luarca i Castropol, amb el derivat *p(i)escal* com a nom de l'arbre: a Colunga etc. «el árbol que da el durazno», diu Somoza, explicant la frase «la xelada que cayó en xineru de antañu chamuscó per-del-todo la fruta de la so *piescal*» (*Cosiquines de la mi quintana*, pp. 259, 262). — ² El nom de l'arbre murcià arriba un poc alterat fins a Elx, on és conegut el *Cau* de l'*abelçikêr* (1963).

Pressentiment, presentir, V. sentir

PRESSET, ant., certa tela de luxe, oc. ant. *perset* o *presset*, fr. ant. *p(i)erset* id., que semblen ser diminutius de *pers* o *pres*, de sentit semblant, d'origen incert, probablement del nom de color *pers* 'blau marí', 'color fosc', ll. vg. *PERSUS* id. □ I.^a doc.: 1096.

Document en què un testador deixa «*mea capa de pressets*» a un Oliba, *scriptor* (*BABL* VI, 338). *Presseto* citat, junt amb *estam fort* i altres teles, Vic 1242 (CaCandi, *MiscHiCat.* II, 429); «*panno de precet vermey --- 3 sol.*» mj. S. XIII (copiat el 1295), «*presset vermeyl, presset escarlata*» en un altre doc. ross. de 1295 (Alart, *RLR* IV, 366; v, 84); «*drap de precet vermeyl*» en un altre del Ross., de c. 1306; i, junt amb *suram atzarena*, hi ha *presseto* en un de 1313 (Finke, *Acta Ar.* III, 160, 161, 240).

En la *Cròn.* de Jaume I tenim variants orientadores: «*Nós enviam missatge a don Pero Fernández, e a don R. L. e a lur bando, e a 'N G. de Cervera, que vinguessen a Nós a Montsó, car en totes maneres ne volíem exir: e ells asseguraren-nos que ns ajudarien ab tot lur poder; e quant ho oí lo comte don Sanxo, féu son ajustament ab aquels qui eren de sa ajuda, e dix que tanta de terra com Nós, ni aquels que ab Nós eren, passarien en Aragó, de part Sinqua, que la cobriria tota de *perset vermeyl*» (var. *preset*): és a dir negar-la de sang vessada; «l'alcayt de Bayrén --- venc a Nós --- e presem dia que dins 7 meses que ns rendés lo castell, e que Nós li déssem 3 cavals, e vestir a 50 hòmens de drap vermeyl d'estam fort, e él que vestíssem de *presset vermeyl* (var. *preset*), e sos nabots de vert ---» (Ag., 22, 341, §§ 14, 310).*

En els docs. de la minoritat de Pere el Gran apareix *presset* molt sovint, p. ex., en un de 1258, que ens interessa especialment perquè hi va acompanyat de *pers*, que podem suposar forma primitiva, no diminutiva, de la mateixa denominació: «*Al Infant, per mantel, e cot, e gonela, dues canes, 6 palms de presset vermeyl --- item un argaut de pers ---*» a. 1258 (FSoldevila, *Pere II* III, 442). D'aquest vindria, doncs, la forma *perset* que hem vist en el primer passatge de Jaume I; i després, en la major part dels casos, *presset* transposant-se la *r* (cf. *PRÉSSEC*, *pressona* etc.), i en algun altre cas, assimilant-se com *ss* (cf. oc. ant. *persegue*, fr. *pêche* 'préssec').

AmCastro (*RFE* x, 122-4) aplegà una dotzena de